

באותה עיר, פּלְבֵי קוֹלְטוּ – עירו קולטת אותו, כמו שהיה במדבר, 42
 שלויים שהיו במחנה לוי והרגו בשוגג, מחנה לוי קלט אותם. 43
 שואלת הגמרא: מֵאֵי קָרָא – מהו הפסוק שנלמד ממנו שכן לוי שגלה 44
 לפלכו, פלכו קולטו, אָמַר רַב אֶהָא פְּרִיָּה דְרַב אִיקָא, נאמר בפרשת 45
 ערי מקלט (במדבר לה כז) 'כִּי בְעִיר מְקַלְטוּ יִשְׁבּוּ, ויש לדרוש, עיר 46
 שְׁקַלְטָתוֹ כְּכָר, כלומר, אף שצריך לגלות לשכונה אחרת מכל מקום 47
 אינו צריך לגלות לעיר אחרת כיון שעירו כבר קלטה אותו. 48
 שנינו במשנה (לעיל קיב): פָּאָו לְגִלְגָל הוֹתְרוּ הַבְּמוֹת. הגמרא מביאה 49
 ברייתא שמבארת מה היו מקריבים בבמה: תָּנּוּ רַבִּינָן, כָּל קָרְבַּן שֵׁאִינוּ 50
 חובה אלא נִדְרָ וְנִזְדָּב, כלומר בא בנדד או בנדבה, הָיָה קָרֵב בְּפִמָּה 51
 הקטנה, ואילו בבמה הגדולה הקריבו הציבור קרבנות חובה. וקרבנות 52
 שֵׁאִין נִדְרָ וְנִזְדָּב – שאינם באים בנדד או בנדבה, כגון חטאות 53
 ואשמות של יחיד שהם קרבנות חובה, אִין קָרֵב בְּפִמָּה הקטנה ואף 54
 לא בגדולה. 55
 מוסיפה הברייתא: קָרְבַּן מִנְחָה וְזִבְחוֹת – וקרבנות שמביא הנזיר 56
 (בתום ימי נזירותו בטהרה או כשנטמא), קָרִיבִין בְּפִמָּה קטנה, משום 57
 שגם הם באים בנדד ונדבה, שהרי הוא קיבל על עצמו את הנזירות, 58
 דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחַכְמִים אומרים, לֹא קָרְבּוּ בַּבְּמַת יָחִיד אֱלֹא 59
 עוֹלוֹת וְשִׁלְמִים בְּלֶבֶד אבל לא הקריבו מנחות ולא קרבנות נזירות. 60
 רַבִּי יְהוּדָה אומר, כָּל שֶׁהֻצְבּוּ וְהִיחִיד מְקַרְבִּין בְּאֵהָל מוֹעֵד 61
 שְׁפַמְדָּבָר, מְקַרְבִּין בְּאֵהָל מוֹעֵד שְׁבַנְגִלְגַל. כלומר אין הברדל בין אהל 62
 מועד שבמשכן לבין אהל מועד שבנגלגל שנקרא במת ציבור. 63
 והיחיד בדברי רבי יהודה הוא, שבבמת ציבור ניתן להקריב גם 64
 חובות של יחיד כגון חטאות ואשמות, כשם שהקריבו במשכן. 65
 ומדבריו נלמד, שלדעת רבי מאיר וחכמים לא הקריבו בבמת ציבור 66
 קרבנות של יחיד כלל ואף לא קרבנות חובה, ובוזז הם נחלקו. 67
 שואלת הברייתא: אם כן לפי רבי יהודה מה הברדל בין הזמן של 68
 אֵהָל מוֹעֵד שְׁפַמְדָּבָר לבין הזמן של אֵהָל מוֹעֵד שְׁבַנְגִלְגַל. משיבה 69
 הברייתא: בזמן של אֵהָל מוֹעֵד שְׁפַמְדָּבָר לֹא הָיוּ כְּמוֹת מוֹתְרוֹת, 70
 אבל בזמן של אֵהָל מוֹעֵד שְׁבַנְגִלְגַל הָיוּ כְּמוֹת מוֹתְרוֹת, אבל לענין 71
 ההקרה בבמת ציבור עצמה אין הברדל בינה לבין המזבח שבאהל 72
 מועד שבמדבר. וּבְמַתוֹ – אבל בבמת יחיד שְׁבַנָּה בְּרֵאשׁ גָּזוּ, לֹא הָיָה 73
 מְקַרֵּב עָלֶיהָ אֱלֹא עוֹלָה וְשִׁלְמִים. 74
 וְחַכְמִים אומרים, כָּל שֶׁהֻצְבּוּ מְקַרְבִּין בְּאֵהָל מוֹעֵד שְׁפַמְדָּבָר 75
 מְקַרְבִּין הַצִּיבוֹר בְּאֵהָל מוֹעֵד שְׁבַנְגִלְגַל, וְכֵן וְכֵן – וגם במדבר וגם 76
 בגלגל לֹא קָרְבּוּ יָחִיד אֶפִּילוּ בַּבְּמַת צִיבוֹר, אֱלֹא עוֹלָה וְשִׁלְמִים בְּלֶבֶד 77
 ולא מנחות ונזירות, והגמרא להלן מבארת במה שונה שיטת חכמים 78
 הנזכרים כאן משיטת חכמים שזכרו לעיל לאחר דברי רבי מאיר. 79
 לדעת כל התנאים שזכרו עד כאן, לענין קרבנות ציבור לא היה 80
 הברדל בין אהל מועד שבנגלגל לבין אהל מועד שבמדבר, אולם רַבִּי 81
 שְׁמַעוֹן אומר שאף צִיבוֹר לֹא הִקְרִיבוּ בַּבְּמַת גְּדוּלָה אֱלֹא פְּסָחִים 82

נִמְצְאוּ זְבִין וְזִמְמֵי מֵתִים הַמוֹתְרִים בַּמַּחֲנֶה יִשְׂרָאֵל, מִשְׁתַּלְחִין חוּץ 1
 לַמַּחֲנֶה אַחֶת, כלומר רק מחוץ למחנה שכניה, וְהַתּוֹרָה אֵמְרָה (במדבר 2
 א ה) 'וְלֹא יִטְמְאוּ אֶת מַחֲנֵיהֶם, בפסוק נכתב 'מחניהם' בלשון רבים, 3
 כלומר שני מחנות, ואמרה תורה, תָּן מִחֲנֶה לְזֶה – עליך לשלח את 4
 טמאי המתים מחוץ למחנה אחד והוא מחנה שכניה, והם מותרים 5
 לשהות במחנה לוי, וּמִחֲנֶה לְזֶה – ועליך לשלח את הזבים ובעלי 6
 קרי מחוץ למחנה נוסף מלבד הראשון, והיינו גם חוץ למחנה לוי. 7
 ועל כרחק שבשילה היה גם מחנה לוי, כדי שיהיה אפשר לקיים 8
 שילוח זבין ובעלי קרי מחוץ לשני מחנות, ורק מחנה ישראל חסר שם. 9
 הגמרא מקשה על רבה שהוכיח שבשילה לא היה מחנה ישראל: 10
 אָמַר לֵיהּ רַבָּא לְרַבְהּ, אֱלֵא מֵאֵי, לשיטתך שִׁמְחָנָה יִשְׂרָאֵל לֹא הוּאִי 11
 – לא היה נִמְצְאוּ זְבִין הַמוֹתְרִים בַּמַּחֲנֶה יִשְׂרָאֵל וּמִצְוֵי עֵינֵי הָאֲסוּרִים 12
 בַּמַּחֲנֶה יִשְׂרָאֵל, מִשְׁתַּלְחִין לְמִקּוֹם אַחֵד, כלומר חוץ למחנה לוי, 13
 וְהַתּוֹרָה אֵמְרָה בַּמְצוּרָע (ויקרא יג נו) 'פְּרָד יִשְׁבּוּ, כלומר שְׁלֹא יִשְׁבּוּ 14
 טְמֵא אַחֵר עִמּוֹ, אלא רק הוא לבדו. 15
 אֱלֵא מִתְרַץ רַבָּא, לְעוֹלָם – באמת בּוֹלְהוּ תִלְתָּא הוּוּ – בשילה היו כל 16
 שלשת המחנות ושילחו מהם את הטמאים כל אחד לפי דינו, וּמֵאִי – 17
 ומה שנאמר בברייתא שְׁלֹא הָיוּ אֱלֵא שְׁתֵּי מִחֲנוֹת, הכוונה היא 18
 לְקַלְיֹטָה, כלומר מחנה לוי בשילה לא קלט רוצח בשגגה, והיה 19
 עליו לנוס לעיר מקלט אחרת כדי שגואל הדם לא יהרגנו. 20
 שואלת הגמרא: אם כוונת הברייתא לומר שבשילה מחנה לוי לא 21
 קלט, מִכְּלָל – משמע מזה דְּכַפְּדָר הוּאִי קְלִטָּה מִחֲנֶה לְזִיָּה – 22
 שבמדבר היה מחנה לוי קולט, האמנם זה כך. משיבה הגמרא: אִין 23
 – אכן כן, וְהָא תְּנִיָּא – וכך גם שנינו בברייתא, נאמר בפרשת הורג 24
 בשגגה (שמות כא יא) 'וְאֶשֶׁר לֹא צָדָה וְגו' וְשִׁמְתִי לָךְ מְקוֹם אֶשֶׁר יָנוֹס 25
 שְׁמָהּ, יש לפרש שתיבת 'לך' משמעותה בְּחִיָּדָה, והיינו שהקב"ה 26
 הבטיח למשה שיזכה בחייו להפריש ערי מקלט עבור הורגים בשגגה, 27
 וכך היה שבסוף ארבעים שנה הברדל משה שלש ערי מקלט כמובא 28
 בספר דברים (ד מא). 29
 כמו כן יש לפרש 'ושמתי לך מקום אשר ינוס שמה', כאילו אמר 30
 'אשים את מקומך שהוא מחנה לוי למקלט אֶשֶׁר (הרוצח) יָנוֹס 31
 שְׁמָהּ. מְלִמֵּד שִׁמְנִלִין את ההורג בשגגה בהיות בני ישראל בְּפַמְדָּבָר 32
 אל מקום מקלט שלא יהרגנו גואל הדם, וְלִחְיָקֵן היו הרוצחים גוֹלִין 33
 במדבר, לַמַּחֲנֶה לְזִיָּה שהוא מקומו של משה. וכן כאשר נכנסו ישראל 34
 לארץ, היו ארבעים ושמונה ערי הלויים משמשים לערי מקלט. 35
 יש לפרש את הפסוק 'ושמתי לך מקום' באופן נוסף, שתיבת 'לך' 36
 מכוונת לכל בני לוי, והיינו שאם אחד מהלויים הרג בשוגג הרי הוא 37
 גולה. מִכָּאֵן אֵמְרוּ – למדו שְׁכָן לְזִיָּה שהיה גר באחד מארבעים 38
 ושמונה ערי הלויים שְׁהָרְגוּ בשוגג, גוֹלָה מִפְּלֶדָּ – מעיר שהיה גר בה 39
 לְפֶלֶדָּ – לעיר אחרת של לויים. וְאִם זָלָה לְפִלְבּוֹ, כלומר אם הלוי 40
 הרג בשוגג בעירו ולא נס לעיר אחרת אלא נס לשכונה אחרת 41

המשך ביאור למס' זבחים ליום ראשון עמ' ב

אֶחָדָה הִיָּתָה וְחִיל עֲזָרַת נְשִׁים הִיא נִקְרָאת, וְלֹא הָיוּ עוֹנְשֵׁין עָלֶיהָ 8
 על מי שנכנס לשם בטומאה. וּבְשִׁילָה לֹא הָיוּ אֱלֵא שְׁנֵי מִחֲנוֹת 9
 בְּלֶבֶד. שואלת הגמרא: הִי מִיָּנִיחוּ לֹא הָיָה – איזו משלשת המחנות 10
 לא היתה בשילה. משיבה הגמרא: אָמַר רַבָּה מִסְתַּבְּרָא דְּמִחֲנֶה לְזִיָּה 11
 הוּאִי – היתה שם, ומחנה ישראל היא החסרה שם. דְּאִי סְלִקָא דְּעִתְקָד 12
 שִׁמְחָנָה לְזִיָּה לֹא הוּאִי – לא היתה שם, 13

אִיפְסָלוּ בְּיֹצֵא – שמו תאמר שעם פירוק המשכן ומסע המחנות 1
 נפסל הבשר כדן יוצא חוץ למקומו, קָא מְשַׁמְעוּ לָן שאין הבשר נפסל 2
 בכך. שואלת הגמרא: וְאִמָּא חֲבִי נָמִי – ושמא באמת הבשר נפסל. 3
 משיבה הגמרא: אָמַר קָרָא – נאמר בפסוק בפרשת המסעות (במדבר ב 4
 ה) 'וְנִסַּע אֶהָל מוֹעֵד', אף על פי שְׁנַסַּע עַדִּין אֵהָל מוֹעֵד הוּא. 5
 הגמרא מביאה תנא שלדעתו היתה מחנה רביעית: תְּנִיָּא רַבִּי שְׁמַעוֹן 6
 בֶּן יוֹחִי אומר, מלבד שלשת המחנות שזכרו לעיל, עוֹד מַחֲנֶה 7

37 ותרומת להמי תודה – וארבע חלות המורמות מארבע מיני חלות
 38 שבאים עם קרבן תודה וניתנים לכהן, נוהגין בכמה גדולה – כלומר
 39 אם הקריבו בכמה גדולה שלמים או תודה יש לתת את החזה והשוק
 40 מהשלמים ואת תרומת לחמי התודה לכהן. ואין נוהגין בכמה קטנה
 41 – אולם אם הקריבו שלמים ותודה בכמה קטנה, אין צורך להפריש
 42 חזה ושוק ולא לתרום תרומת ארבעה לחמי התודה עבור הכהן.
 43 ומדייק רבה, ואילו את הווע בשלה מאיל השלמים של הנזיר, הניתן
 44 לכהן, הברייתא שייך ולא כתבה שונה בכמה גדולה ולא קטנה,
 45 משמע שהברייתא סוברת שאין שלמי נזיר קרבים בכמה, שאם היו
 46 קרבים היה התנא שונה גם שאין תרומת זרוע בשלה נוהגת בכמה
 47 קטנה. ומעתה, אי אמרת בשלמא – זה יהיה מובן אם נאמר שרבי
 48 מאיר וחכמים בעולה ושלמים פליגי – הם חולקים, שלדעת חכמים
 49 גם שלמי נזיר אינם קרבים בכמה, יש לומר הא מני – הברייתא כמי
 50 היא, כרפנן היא. אלא אי אמרת – אבל אם תאמר כשמואל
 51 שבחטאת ואשם של נזיר פליגי – חולקים התנאים, ושלמי נזיר לכל
 52 הדעות קרבים בכמה, הא מני – כמי סוברת הברייתא, הלא היה
 53 לברייתא להוסיף שגם הרמת הזרוע בשלה מן האיל נוהגת בכמה
 54 גדולה ולא בכמה קטנה.
 55 מתרצת הגמרא: אלא אי איתמר הכי איתמר – אם נשנו דברי
 56 שמואל כך הם נשנו, אמר שמואל, מחלוקת רבי מאיר וחכמים
 57 בעולה ושלמים של נזיר, והברייתא שרבה הקשה ממנה סוברת
 58 כחכמים שאפילו שלמי נזיר אינם קרבים בכמה, אבל בחטאת ואשם
 59 של נזיר דברי הכל חובות נינהו ולא קרבי בכמה.
 60 הגמרא עוברת עתה לבאר את שיטת חכמים בברייתא שהובאה
 61 לעיל: אמר רב, וחכמים אומרים כל שהצבור מקריבין באהל וכו'
 62 מועד שבמדבר, מקריבים באהל מועד שבגלגל, וכאן וכאן לא קרבו
 63 יחיד אלא עולה ושלמים בלבד. שואלת הגמרא: מאי מעמייהו
 64 דרפנן – מנין למדו חכמים שציבור מקריבים אפילו חובות בכמה
 65 גדולה. משיבה הגמרא: אמר קרא – נאמר בפסוק שכאשר יבואו
 66 לארץ ואהל מועד יהיה בגלגל, (איש הישר בעיניו יעשה) [איש כל
 67 הישר בעיניו] (דברים יב ט), כלומר 'איש' דהיינו יחיד ישרות – נדרים
 68 ונדבות שישרו בעיניו להקריבם, הוא דליקרו – רק אותם הוא
 69 מקריב בכמה, חובות לא ליקרו – אבל קרבנות חובה אינו מקריב
 70 כלל, וצבור אפילו חובות ליקרו – רשאים להקריב אפילו קרבנות
 71 חובה.

1 וְחֻבּוֹת שֶׁקְבוּעַ לָהֶן זְמַן, כגון תמידים ומוספים, ולא פר העלם דבר
 2 של ציבור ולא שעירי עבודה זרה.
 3 הגמרא מבארת את מקור דינו של רבי מאיר שבכמה קטנה הקריבו
 4 רק קרבן שבא בנדר ובנדבה. שואלת הגמרא: מאי מעמא דרפי
 5 מאיר – מה טעמו של רבי מאיר. משיבה הגמרא: דאמר קרא – נאמר
 6 בפסוק בדברי משה בענין הנהגת הקרבנות כשיעברו את הירדן (דברים
 7 יב ט), 'לא תעשו ככל אשר אנהנו עושים פה היום איש כל הישר
 8 בעיניו'. מבארת הגמרא: אמר להן משה לישראל, כי עייליתו
 9 לארץ – כאשר תבואו לארץ ישראל ואהל מועד יהיה בגלגל, לא
 10 תהיה הקרבת הקרבנות שם כמו שאנו מקריבים כאן במדבר. לפי
 11 שאנו היום מקריבים באהל מועד את כל הקרבנות, בין חובות שקבוע
 12 להם זמן ובין אלה שאין קבוע להם זמן, בין קרבנות ציבור ובין
 13 קרבנות יחיד. אבל שם בגלגל, תקריבו רק 'איש כל הישר בעיניו'.
 14 'איש' הכוונה כל יחיד, 'כל הישר בעיניו' היינו ישרות – קרבנות
 15 שישרו בעיניו להקריבם, והם הבאים בנדר ובנדבה, אותם תקריבו,
 16 אולם קרבנות שהם חובות עליכם, כגון חטאות ואשמות, לא
 17 תקריבו. והפסוק לא מחלק בין במת יחיד לבמת ציבור, לעולם יחיד
 18 אינו מקריב קרבנות חובה, גם לא בבמת ציבור, אבל ציבור מקריב
 19 קרבנות חובה בכמת ציבור.
 20 עוד טובר רבי מאיר שמנחות וניזירות – וקרבנות הנזירות אינם
 21 נחשבים לחובות אלא ישרות נינהו – הם מסוג הקרבנות שבאות
 22 בנדר ובנדבה, משום שהנזיר התחייב בהם על ידי קבלת הנזירות על
 23 עצמו. ורפנן חולקים על רבי מאיר בשתי ההלכות, וסוברים שאין
 24 הקרבת קרבן מנחה של יחיד בכמה, לא בכמה קטנה ולא בכמה
 25 גדולה, ועוד סוברים חכמים שקרבנות הנזירות קרבנות של חובות
 26 נינהו, כיון שהנזיר לא נדר או נדב אותם, אלא הוא אסר את עצמו
 27 ביין ובתגלחת, וממילא התחייב בקרבנות אלו. וקרבנות חובה אינם
 28 נקריבים בכמה.
 29 הגמרא דנה במחלוקת רבי מאיר וחכמים בענין הקרבת מנחות
 30 וניזירות בכמה: אמר שמואל, מחלוקת רבי מאיר וחכמים בענין
 31 קרבנות הנזיר, אינה אלא בחטאת ואשם שעל הנזיר להביא, אבל
 32 בעולות ושלמים שעליו להביא, דברי הכל ישרות נינהו – הם
 33 נחשבים לקרבנות שבאים בנדר ובנדבה וקרבי – ומקריבים אותם
 34 בכמה.
 35 הגמרא מביאה ברייתא שסותרת את דברי שמואל: מותיב רבה,
 36 שנינו בברייתא, הוה ושוק המורם משלמים ותודה, שניתנים לכהן,

אגרות קודש

ב"ה, ה' אדי"ש, תשי"ז

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב סדר לימודו, ואשר עדיין מתקשר לרכז עצמו וכו'.

יבקש את המשפיע שלו להורותו הפרקים בתניא המדברים בענינים כגון אלו, ואיך שאל יפול לב האדם עליו ע"י מלחמות היצר ואדרבה וכמבואר שם בארוכה, וידועה הבטחת תורתנו הק' יגעת ומצאת, ובפרט שנכנס ללמוד בשיבה מיסודם של רבנו"ק זצוקללה"ה נבגי"מ זי"ע המעוררים ר"ר על כאו"א מהלומדים בה להצלחה בעמלם בתורה ובמצות ויהי רצון שיבשר טוב בכל האמור ואשר מוסיף מזמן לזמן ומעלה בקדש ומשפיע גם על חבריו בכל זה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר